

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal

Balv. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)
(Aradi Nyomda Vállalat)

Sürgönycím: Közlöny, Arad

Telefonszám

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDEKEN
Egész évre ... .. 840 Le
Fél évre ... .. 420 Le
Negyed évre ... .. 210 Le
Havonta ... .. 70 Le

Árdeletesek díjazás szerinti
Megjelenik naponta ragogó.

Egyes szám ára 4 lej, vasárnap
5 lej. Bucurestiben 50 baniva
több.

Kenyértelen napok

lépnek majd életbe és az integrál-liszt, integrál-kenyér, kukorica-kenyér után meg kell tanulnunk majd azt is, hogy mit jelent a kenyértelen nap. Tegnap minisztertanács volt, amely felhatalmazást adott a városi tanácsoknak, hogy szükség esetén az amugy is barna egységes lisztet még keverjék rozsral, árpával, burgonyával és kukoricával és ha szükség mutatkozik, ugy ne riadjanak vissza a hetenkint egyszeri kenyértelen napoktól sem. Ez másszóval annyit jelent, hogy a hét egy bizonyos napján nem szabad sütni kenyeret és nem szabad elárúsítani lisztet sem.

Ezidőszerint még csak az integrál kenyérhez van szoren csénk, amely ha nem is olyan izletes, mint a fehérkenyér, de még is ehető és be tudja tölteni, mint tömegtáplálék a hivatását. De már beharangozzák a kukoricakenyeret, ezt a laposra sült és ehető gyurmányt, a négy nyomorúságos háborus esztendőnek ezt a kellemetlen emlékét. Már összerándul a szájunk az undortól, mert önkéntelenül is emlékeznünk kell 1915. 16. 17 és 18. kukoricakenyérére, amikor sorba kellett állnunk a péküzletek előtt, hogy megkapjuk ebből a vörösesbarna színű és kellemetlen ízű készítményből a napi szükreszabott adagunkat. Most megint felvirrad a kukoricakenyér kora és előkerül a feledésből, a békekötés utáni hetedik esztendőben, a nagy konszolidáció korában ez a rettenetes, nyomorúságos szó: kukoricakenyér.

De még egyéb kellemességekhez is szerencsénk lesz. Ránkköszönt a kenyértelen nap is. Megtudjuk majd, hogy a hét egyik napján tilos a kenyér, tehát ezen a napon vagy nem szabad kenyeret ennünk, vagy pedig már előző nap el kell látnunk magunkat a mindennapi kenyérrel, a melyért olyan buzgó imádkozunk, mert ha nem leszünk elég óvatosak és előrelátók, bizony kenyér nélkül marad a ház. Megint lesz tehát ácsorgás, tolongás a pék előtt, megint megindul majd a spekuláció, a zugkereskedelem, csempészet, ismét lehet majd vagyonokat keresni a kenyéren és a kenyérrel. Meg kell dörzsölni a szemet: vajon nem káprázat játszik velünk? Vényleg 1925-öt irunk, és nem 1915-öt? A naptár nem téved, valóban az Ur 1925-ik boldogságos esztendejében vagyunk. Csak hogy éppen rossz termésünk volt, így fájdalmasan konstatálhatlak, hogy imé nem kell ahhoz háboru, hogy baj legyen a kenye-

rünkkel. És a béke hetedik esztendejében pedig buzgóbban kell ismételnünk az imádságot: „Add

meg nekünk a mi mindennapi kenyérünket.” De kukoricamentesen és kenyértelen nap nélkül.

Házzabalyrevíziót tervez a kormány.

Erős harcra készül az ellenzék. — Módosítják az ügyvédtörvényt is.

(Bucuresti, március 5.) A kormány elhatározta a kamara és a szenátus házzabalyának revízióját. A tervezett módosítás értelmében csak azoknak a törvényjavaslatoknak a megszavazásához lesz szükség kétharmad többségre, amelyek alaptörvényeknek tekinthetők. Ilyen alaptörvények a közigazgatás reformjáról, a választójogról és nyugdíjjogosultságról szóló törvények. A kamara egyik közeli ülésén a házzabaly módosításról szóló törvényjavaslatot nem a kormány, hanem a többségi párt egyik tagja fogja a Ház elé terjeszteni. Hírek szerint a házzabalyrevízió vitája nem lesz sima lefolyású, mert az ellenzéki pártok, különösen most, hogy Averescu váratlan magatartásával gyengéknek látszanak, heves attackra készülnek a javaslat ellen. Az ellenzéki szónokok azt ígérkeznek bizo-

nyítani, hogy a Kormánynak a házzabalyok módosításával az a titkos célja, hogy a kamarában mindenképpen biztosítsa magának a relatív majoritást. Marzescu igazságügyminiszter elhatározta az ügyvédi törvény módosítását. Evégből tegnap ankétra hívta össze a bíróságok vezetőit és az ügyvédszövetség megbízottjait. A megbeszélésen behatóan foglalkoztak az ügyvédi rendtartás kérdésével, az ügyvédi kamarák megváltoztatandó hatáskörével és annak a kérdésnek pártatlan elintézésével, hogy a jövőben bizonyos anyagi előnyökkel járó ügyvédi kirendelések (pl. csödtömeggondnok), ne a bíróságok fejeinek egyéni véleményétől függenek, hanem feltétlenül betartassék a sorrend, hogy ezáltal a kedvező kereseti lehetőség kivétel nélkül minden egyes ügyvéd részére egyformán biztosítva legyen.

Eltemették Ebert elnököt.

Németország impozáns komor gyászünnepe. — Kegyeletsértő kommunisták. — Ezer sebesült a temetési menetben.

(Berlin, március 5.) Ebert elnök temetése komoran és méltóságos egyszerűséggel folyt le. A temetésen mintegy négyszázren vettek részt. Már a kora délelőtti órákban ezrek lepték el a Wilhelm-strasset és a birodalmi elnöki palota környékét. A hivatalos gyászünnepekre a gyászház zsufolásig megtelt. A koporsót a palota szalonjában ravatalozták fel, ebbe a terembe csak kétszázan fértek el. A ravatal szinte roskadozott a koszorúktól és több külföldi államfő is küldött koszorút az elhunyt német köztársasági elnök ravatalára. Az egyszerű ravatal babérlevelekkel és ciprusokkal volt díszítve, oldalt gyertyák égtek és mindkét oldalon két-két tiszt áll díszőrséget kivont karddal. A koporsótól jobbra a család, balra a kancellár a kormány tagjaival, a Reichstag küldöttsége, a szövetséges államok és a diplomáciai kar tagjai foglaltak helyet.

Németország bucsuja.

Luther kancellár rövid gyászbeszéde után a temetési menet kivonult a Wilhelm-strassera. Mikor a koporsót a gyászkocsira tették, a birodalmi vedőrség összes fegyverneméből alakított oszta-

gok díszütet adták le. A temetés alatt repülőgépek cirkáltak a levegőben. A menet a birodalmi gyűlés épülete előtt megállott, ahol Loebe dr. parlamenti elnök mondott gyászbeszédet. — Méltatta Ebert érdemeit, aki a legsúlyosabb időben állt a német birodalom élére és megtudta őrizni azt a megsemmisüléstől. Negyed hétkor tették a potsdami pályaudvaron a koporsót a heidelbergi küllön gyászvonatra, ami megindult az elnök földi maradványaival az utolsó nyugóhely felé, ahol ma délelőtt helyezték örök nyugalomra Németország első elnökét.

A temetés sebesülte.

A temetés alatt hatalmas tolongás volt és több baleset is történt. Főként a birodalmi gyűlés épülete és a potsdami pályaudvar előtt volt nagy tolongás és a legtöbb sebesülés is ott történt. Az óriási tolongásban több asszonyt összetapostak, a tömegben háromszáznál többen elájultak, hetven embert hordágyon kellett elszállítani. Az elájultak közül többeket a folyton mozgó néptömeg összetaposott. A mentőállomások jelentése szerint ezernél többször kellett segítyt nyújtani. A sérülések nagyrészt könnyűek, csupán pár kéz és lábtörés történt. A berlini városi

hatóságok legutóbbi ülésükön elhatározták, hogy az egyik főbb utvonalat Ebertől nevezik el.

A kegyeletsértő nemzetiek.

Az Ebert elnök halála után támadt gyászt kegyeletsértő disszonáns hangok is megzavarták. — A kommunista sajtó nem kimélt Ebert emlékét és súlyos támadásokat intéz a halott elnök ellen. A felsősziléziai „Rote Fahne” és a sziléziai „Arbeiter Zeitung” című kommunista organumokat, amelyek példátlan kegyeletsértéssel gyalázták az elhunyt birodalmi elnök emlékét, négy hétre betiltották. A jobboldali sajtó amely kezdetben igen mérsékelt hangon írt Ebertől, most ugyancsak súlyosan bírálja Ebert működését. Egyes szélsőjobboldali lapok úgy írtak, hogy Ebertet nem illeti meg az a hivatalos gyász és pompa, amelyben részesítik. Egy deutsch-völkisch lap azt írja, hogy a német nép nagy rétege egyáltalán nem is gyászolta szívében a nyergeslegényből lett köztársasági elnököt. Stresemann, aki lapjában bosszút emleget a német nemzetiek ellen, most erősen támadja. A hatóságok a jobboldali lapok ellen is eljárnak és több vezetőorganumot be fognak tiltani. A temetés folyamán a tömegben zavargó elemek is közbe furakodtak, s olyan provokálóan viselkedtek, hogy a rendőrség többször a tömeg közé lovagolt.

A szociáldemokrata párt birodalmi gyűlési frakciója ma nagy Ebert-emlékünnepet tartott, amelyen Müller és Franken képviselők mondtak emlékbeszédeket. Rajtuk kívül beszéltek még Pierre és Renaudel francia szociáldemokrata képviselők a külföldi szocialista pártok nevében.

Kik kaphatnak trafikengedélyt?

Csak rokkantak és hadiárva kaphatnak a speciális trafikok tulajdonosa.

(Saját tudósítónktól.) Ma körlevelet intézett a monopoljövődék bucarestii vezérigazgatósága a dohányraktárak főnökségéhez, a mely a monopolcikkék árusítására feljogosító iparengedélyek és ideiglenes engedélyek kibocsájtását szabályozza. A végleges trafikengedélyeket a körleti raktár főnöke jogosult kiadni. Kivétel képez a speciális trafikok ideiglenes engedélyezése, amit a vezérigazgatóság magának tartott fenn. Speciális engedélyt csak hadirokkantak és hadiárva kaphatnak. A körrendelet szerint az eddig kibocsájtott végleges és ideiglenes engedélyek továbbra is érvényben maradnak. A kérvényekhez ezután csatolni kell a katonai szolgálat teljesítéséről és a büntetlen előéletre vonatkozó igazolásokat is.

Sikkasztó tisztviselő.

Megkárosított egy aradi gyárat,
s aztán megszökött.

(Saját tudósítások.) Egy ismeretlen aradi vállalatot — a Szerderit parafadugó-gyárat — a közelmúltban jelentősen megkárosította egyike tisztviselője, aki a vállalat felhatalmazása nélkül nagyobb összegeket vett fel a gyár vevőitől s azokat elsikkasztotta, majd pedig a pénzzel együtt megszökött. A Szerderit gyárnak Bucarestben képviselője, illetve nagyobb lerakata van, amelyet a cég aradi központjából delegált két tisztviselő — Frankovics Sándor és Sági Miklós — vezet. Nem régebben Frankovics Sándor — anélkül, hogy erre különösebb felhatalmazást kapott volna — nagyobb szabású „inkasszálist” rendezett: sorra járta a gyár régi-berkei vevőközönségét, az egyes cégektől kisebb-nagyobb összegeket vett fel. Így a brailai Müller-féle sörgyártól 27.700 lejt, E. H. Profeta piostii cégtől közel 5000 lejt, I. M. Mariann ugyancsak piostii cégtől 2400 lejt hajtott be. Az így összeszedett harminnégyezer lejt szabályszerűen nyugtázta ugyan Frankovics, aki azonban ahelyett, hogy a pénzeket rendeltetési helyére juttatta volna, az összeggel együtt *keréket oldott*. Néhány nap után azonban indokolatlan távolléte feltűnt Bucarestben dolgozó hivatalnoktársának, Sági Miklósnak, aki kutatni kezdte Frankovics megmagyarázhatatlan eltűnésének okát. Így

jött aztán rája, hogy a lelkiismeretlen tisztviselő visszaélt főnökeinek bizalmával, jogosulatlan pénzeket vett fel s azokat elsikkasztva, megszökött. Sági a felfedezett sikkasztásról táviratban számolt be az aradi gyárnak, egyben ama gyanújának adott ki fejezést, hogy a sikkasztó tisztviselő Nagyváradon tartózkodik. A

sürgöny vétele után a gyár vezetősége feljelentést tett Frankovics Sándor ellen sikkasztás címén. A gyár feljelentésére a rendőrség megindította a nyomozást, de Frankovicsot már nem találta Nagyváradon. A hatóságok teljes erővel folytatják a kutatást az ismeretlen helyen tartózkodó bülnös hivatalnok után.

Bratiano Vintilla Amerikába utazik.

Bucarestből jelentik: Kormánykörökből származó híradás szerint Bratiano Vintilla pénzügyminiszter a legrövidebb időn belül Amerikába utazik. A pénzügyminiszter utazásának célja kizárólag pénzügyi propaganda, nem pedig direkt kölcsönkeresés. Amerikai útjának alkalmából Bratiano Vintilla tárgyalni fog a Baldwin-hízzal is.

Szembesítették egymással Ledereréket.

Ujabb helyszíni vizsgálat a Kodelka-féle rablógyilkosság ügyében. — Az asszony minden bünt most urára akar tolni.

(Budapest, március 5.) Ledererék borzalmas rémtettének, Kodelka Ferenc nagyvágó bestiális meggyilkolásának ügyében ma újabb helyszíni szemle volt Csepelen és ez alkalommal szembesítették egymással Lederer Gusztávot és a feleségét. Lederer Gusztáv négy óráig tagadta, hogy a vizsgálat előtt egészen másképpen adta elő a történetet, mint a rendőrség. Most már tagadta, hogy Kodelka Ferenc meggyilkolásában a legkisebb része is lett volna. Semmit sem tudott — ugymond — egészen az utolsó pillanatig férje szándékairól, aki ugyalszik már korábban elhatározta a házi-

barát meggyilkolását. Arról a vizsgálóbíró előtt hallani sem akar, amit viszont a rendőrség beismert, hogy férje az ő felbuzgítására gyilkolta meg Kodelkát. Ledererné a vizsgálóbíró előtt azal védekezett, hogy előzetes tudomása és beleegyezése nélkül kötte agyon a férje Kodelkát.

Ugy a katonai ügyészség, mint a polgári ügyészség a kihallgatásokat befejezték s megállapodtak, hogy közös helyszíni szemlét tartanak Csepelen, amely ma folyt le. A katonai ügyész és a vizsgálóbíró a szemlén résztvevő hatósági személyekkel már korábban kimentek a helyszínre. Lederer Gusztávot a Margit-kör-

ny fogház előtt két szuronyos körítéző közé ültették egy autóba s ugyanebben az időben indult el ugyancsak rabszállító gépkocsin a Markó-uccai fogházból Lederer-né két fegyőr kíséretében. Lederer Gusztávnak meg kellett mutatni azt a helyet, ahol Kodelka papirosba csomagolt testdarabjait a Dunába hajigálta. Ugyancsak a helyszíni szemlén szembesítették a gyilkos házaspárt néhány fontos, a gyilkosságra vonatkozó és még eléggé nem tisztázott mozzanatra vonatkozólag. A szembeállítás eredménye azonban még nem ismeretes.

Arra való tekintettel, hogy a katonai törvényszék Lederer Gusztáv ügyében befejezte a vizsgálatot, a katonai ügyészség nem sokára elkészíti a vádiratot, úgy, hogy az eddigi tervek szerinti már áprilisban tárgyalás alá fog kerülni Lederer Gusztáv büntügye. Viszont a polgári hatóságok részéről a vizsgálat előreláthatólag még néhány hétig eltart, úgy, hogy Ledererné büntügyi főtárgyalása csak a nyár elejére várható.

= Románia cukortermelése. A romániai cukorgyárak már jórészt fel dolgozták az idei cukorrépaemmi-ségeket. A beérkezett jelentések szerint a romániai cukorgyárak ez évi produkciója körülbelül 10.000 vagont fog kitenni. Ennek a mennyiségnek több mint a fele a régióra esik, egynegyede Erdélyre, egy másik negyede pedig a Bukovinában levő cukorgyárakra.

TARCA

A rejtelmes bűn.

A rejtelmes kék papír. — Letartóztatás a poste-restante fiúke előtt. — Amikor jelentéktelen nyomok leplezték le a gyilkost.

(Budapest, március 5.) Leírer Amália titokzatos rablógyilkosságával kapcsolatosan Krecsányi Kálmán érdekes dolgot mondott el, hogy egészen csekély nyomok alapján miként került kézre egy titokzatos gyilkos. 1912. májusában — mondotta Krecsányi — jelentették be a főkapitányságon, hogy a 10 éves Schwartz Gizella eltűnt szüleinek Visegrádi-uccal lakásáról. A nyomozás megindult, de csak annyit tudott megállapítani, hogy többé-kevésbé megbízható tanuk egy férfival látták beszélgetni a kislányt. Különösnek tűnt fel nekem, hogy a 10 éves leány, akit szülei csak a szomszéd fűszerüzletbe küldtek és akit 10 perc múlva már kerestek is, eltűnt. Nagy ambícióval láttam hozzá, hogy a titkot felderítsem. Az egész rendőrségnek, főképp az őrszemélyzetnek parancsot adtam, hogy ha bárhol a leucsekélyebb gyanús dolgot látnak, azonnal jelentsek nekem. Másnap egy rendőr a zugligetben az Ördögárokban egy zöldeskék véres csomagolópapírt talált. Kimentem a helyszínre, megvizsgáltam a csomagolópapírt és a vérezt tanadva, barna hajfürtöket találtam. Schwartz Gizellának a haja is barna volt és rögtön úgy éreztem, hogy nyomra vezető bűnlelet találtam. A csomagoló papírt bevitttem a

főkapitányságra. Az Ördögárok környékén megerősítettem a rendőrszolgákat és meehagytam, hogy nagyon ügyeljenek és minden szokatlan eseményt jelentsenek. Még aznap este jelentette is egy rendőrmester, hogy egy gyanús férfit látott a környéken járkálni és mikor feléje indult, az illető futásnak eredt. Az idősebb ember nyulftűréséssel futott, átugorta az Ördögárkot, közben a kalapja is leesett a fejről és az illető a kalapot hátrahagyva elmenekült.

A nyomozás reggel már két irányban folyt. Elsősorban meg kellett állapítani, hogy a zöldeskék papír honnan származik. Detektívek járták be az összes papírkereskedéseket és gyárakat. Én magam pedig, miután az akkor még csekély számú detektívek nagyrészt a papír utáni nyomozás lekövették, nagy csanat rendőrrrel az Ördögárok környékén rajonalszerűen végigkutatattam a Zugligetet. A rendőröknek ásó is volt és azt az utasítást adtam, hogy ahol ásás nyomát találják, azonnal kutassák, hogy mi van elásva. Egy bokor tövében egy rendőr néhány kapavágás után meg is találta a megrögzött Schwartz Gizella törzsét. Nem sokkal távolabbi a végtárai voltak elásva. A fejét nem tudtuk megtalálni. A rendőrorvos megállapította, hogy kégyilkosság történt.

Pozitív nyomunk csak ez volt: a csomagolópapír. Kétnapi rejtetes hajszá után sikerült megtalálnunk azt a papírt, a melyet a zöldeskék csomagolópapírt forgalomba hozta. Iven ám, csak hogy ez nemcsak egy helyre

szállított a papírból. Többek között a Központi Villamosársaságnak is. A Központi villamos igazgatóság palotája a Lipót-körut és Visegrádi-ucca sarkán volt. A kislány a Visegrádi-uccából tnt el, ez a nyom tehát az, amelyik hozzá vezet. Csakhamar megtudtuk, hogy a zöldeskék papírt a ház Visegrádi-uccai oldalán levő pince helyiségben tartják, ahol a váliatlat nyomdája volt. A pincehelyiséget több ízben átkutattuk és az egyik sarokban halvány vérsnyomokat találtunk. A nyomozás tehát helyes volt. Elérkeztünk a gyilkosság színhelyére.

A gyilkos személyét véletlen folytán hamar meg tudtuk állapítani. A kiinduló pont ez volt: Kik járnak a nyomdába, kik fordulnak meg ott? A listát összeállítottuk. Hol vannak azok, akik a listán szerepelnek? Mindeoviket megtaláltuk, egy kivételével. A hiányzó Rumpf Nepomuk János munkás volt. Hová tűnt ez el? Néhány nappal ezelőtt ismeretlen helyre távozott. A személyleírás nagyából egyezett azzal az emberrel, akit az Ördögárok kereszttől kergetett a rendőrmester. Most már azokra a munkásokra volt szükségem, akik ezzel a Rumpf Nepomuk Jánossal együtt dolgoztak és ismerték őt. Felmentem nekik a hátrahagyott kalapot. Felismerték, hogy az Rumpf Nepomuk Jánosé volt.

Most már a gyilkos személyét is tudtuk. Most már csak azt kell megállapítanunk, hogy hol van. A vállalatról szabályszerűen kilépett azzal, hogy külföldre utazik. Hogy hova, azt senki sem tudta. Elsősorban életkörülményeit kellett vizsgálat alá venni, hogy további

kiinduló pontot kapjunk. Rengeteg sok kihallgatás, hiálaváló járko-sás, pletykák, átkutak után végre mégis sikerült rákocni egy nőre, akivel a megszökött munkás bizalmas viszonyban volt. Örökkéosszáig tartott a nő kihallgatása. A ravasz és makacs asszony nem akarta a férfit elárulni és heves szöcsaták, kérések és ravaszul elhelyezett keresztkérdésekkel sikerült csak kivennünk belőle, hogy Rumpf Nepomuk János Münchenbe utazott.

A müncheni rendőrségnek táviratoztunk, ez azonban még nem látszott elégnek ahhoz, hogy az elvetemedett gyilkost el is fogják. Pontosabb adatokat kellett beszerezni róla. A budapesti nőt vóttem megfigyelés alá. Erzésem nem esett. Néhány nap múlva levelet kapott Münchenből. A legközelebbi müncheni levelet már detektívaim bontották fel. Aláírás nem volt, de kézenfekvő, hogy a gyilkos írta. Így is volt. Rumpf Nepomuk János írt volt szeretőjének és arra kérte, hogy a müncheni főpostára a megadott jellegre poste restante válaszoljon. A levelet az asszony már úgy kapta kézhez, hogy észre sem vette, hogy azt felbontották. Aznap este már vonatraült egy rendőrtisztviselő és két detektív és Münchenbe utaztak. Az ottani rendőrséggel érintkezésbe lépve, négy napon keresztül iltek a postahivatalban és varták, hogy mikor jelentkezik valaki a jelleg levelet.

Az ötödik napon nagy óvatossá a postatisztviselő ablakához surrant Rumpf Nepomuk János és kérte a jelleg levelet. Egy perc múlva megkötözve embereim kezébe került.

Munkára kényszerítik a csavargókat.

Állami menház épül Aradon a munkaképtelenek számára.

(Saját tudósítónktól.) A dologtalanok és munkakerülők ellen — mint ismeretes — törvényt hozott Románia. A törvény a régi királyságban már életbe lépett és a jövő hét folyamán már Aradon is alkalmazták. A törvény a legszigoribban bánik el azokkal a foglalkozás nélküliekkel, akiket csavargás miatt előállítanak. A csavargóról — a törvény szerint — jegyzőkönyvet vesznek fel, majd átutalják őt a hatósági orvoshoz megvizsgálás végett. Ezután az ügy a bíróság elé kerül. A munkaképteleneket állami menházba, a munkaképes csavargókat pedig dologházakba utalják, vagy felhasználják utcák seprésére, középületek és hivatalok rendbentartására. Az első ízben elkövetett csavargásért öt naptól egy hónapi munkára ítélik, másodikban egytől-hat hónapig, harmadikban hat hónaptól öt évig terjedő munkára ítélik. A dologházba küldendők a régi királyságba kerülnek, mert ott vannak felállítva ezek az intézmények. Egyszersmind, mint illetékes helyről értesülünk, tervbe vették, hogy Aradon állami menházat állítsanak fel a munkaképtelenek részére és a menházat már ez év folyamán építik fel.

Tülekedés Bali Mihály örökeért.

Tömegesen jelentkeznek a hóhéri állásra

(Budapest, március 5.) Tegnap jelent meg a hivatalos lapban, hogy pályázatot irtak ki a nyugdalomba vonuló Bali Mihály öröke, a hóhéri állásra és már ugyan a napon megindult a becsújárás a budapesti ügyészséghez, ahol érdeklődni lehet a hóhéri állás elnyerésének módjairól. Már az első napon hét pályázatot adtak be, sőt még a pályázat kihirdetése előtt is többen folyamodtak az igazságügyminiszterhez, akik hóhérok szeretnének lenni. A legelső, aki benyújtotta pályázatát, Herrmann Ádám volt, aki folyamodványában úgy érvel, hogy ő Bali Mihálynak a veje, sokáig volt hóhérség és apósa mellett husz éven keresztül segédkezett a kivégzéseknél. Összesen ötvenegyszer alkalmassá tették, de a kommun bukása után egy ízben önállóan végezte szakszerűen a kivégzés munkáját. Bali Mihály másik segédje, Gold Károly is az első napon nyújtotta be pályázatát. Neki még Herrmann Ádám is hosszabb hóhérségdi múltja van, mert negyvenkét esztendeje üzi ezt a mesterséget. Tizenkét esztendeig működött már Kozarek mester mellett, aki Bali Mihály elődje volt. Eddig háromszáznyolc kivégzésnél szerepelt és több, mint száz esetben önállóan hajtott végre halálos ítéletet.

A többi pályázók közül az egyik földműves, a másik napszámosnak mondja magát, van közöttük a gyűjtőfogházból egy fejtörő, akad közöttük villamoskalauz is. A pályázat feltételei iránt a tömegesen érdeklődők között volt egy jól megtermett, középkorú, nagybajszú ember, aki azzal argumentált a hó

héri állás elnyerése érdekében, hogy ő annak idején darabont volt. Sokan elbeszéltek az ügyészségnél, hogy azért pályáznak a hóhéri állásra, mert nincs miből megélniük, de volt közöttük olyan is, aki kérkedve jelentette ki, hogy

azért szeretne hóhérré válni, mert gyönyörűséget talál abban, ha a gonoszokat kiírhatja. Egy hónapig lehet pályázni a hóhéri állásra és előrelátólag sokan, nagyon sokan fognak tülekedni ezért a pozícióért.

Vasúti összeköttetés Temesvár és Szeged között.

(Budapest, március 5.) Szeged és Timisoara (Temesvár) is régóta hiányzik, hogy a békekötés óta szünetel a vasúti forgalom a két város között. A román, a jugoszláv és a magyar érdekeltségek már régen harcolnak, hogy ennek az állapotnak véget vessenek és a forgalmat itt is ismét megnyissák. Az együttes harcnak valószínűleg meg lesz az eredménye és minden remény meg van arra, hogy hat évi szünet után ismét megnyíljon a szeged-temesvári vonal. Már a genová menetrendi konferencián a nemzetközi érdekeltségek is határozottan kívánták, hogy az Orient expressz úgy, mint a régi békekötésben, ismét Szegeden haladjon keresztül. A vonal azonnal való megnyitásának egyetlen akadálya, hogy Oroszlámosnál még 1919-ben egy kilométeres távolságban felszedték a vasúti síneket. A belgrádi tárgyaláson azonban megegyeztek ebben a kérdésben is és a jugoszláv államvasutak hajlandók pályának ezt a részét rendbehozni. A helyzet jelenlegi állása szerint két hónap múlva már Szegeden fut keresztül az ostende-brucstü expresszvonal.

Németország gyászolja a háborút.

Gyászünnepély egymillió nyolcszáz ezer német hősi halott emlékezetére.

(Berlin, március 5.) A világháború hősi halottainak emlékére a birodalmi gyűlés palotájában nagyszabású gyászünnepet rendezett a német hősi sírok gondozására létesült szövetség. Az emlékünnep gyászos komorságát még emelte a birodalmi elnök halála alkalmából megnyitván a nemzeti gyász. Az ülésterem miniszteri asztalainál a kormány minden tagja helyet foglalt, a legszélső karosszéket gyászlepellet vonták be, ott ült abban Ebert

birodalmi elnök, aki megígérte, hogy jelen lesz a gyászünnepén. Az énekhar gyászdala és a zenekar himnuszja után a német hősi sírok ápolására alakult szövetség elnöke lépett a szónoki emelvényre és méltatta a német hősi sírjait. Kilencszáz ezer német hősi sír van francia földön — mondotta — 451.000 sírt német hősi sír neve díszít, 225.000 sír ismeretlen német hősi sírjait őrzik és 224.000 német halott sorját még nem lehetett megtalálni a francia harctereken.

Gyűjtik a vádat Leirer Lőrinc ellen.

Az újságárus asszony terhelő vallomása. — Készül az ügyészi vádindítvány. — Leirer Amália utolsó szerelme

(Budapest, március 5.) A Leirer-gyilkosság ügyében még mindig nincsen olyan adat, amelynek alapján Leirer Lőrincet le lehetne tartóztatni, de még mindig őrizetben tartják. Ma terhelő vallomást tett Leirer Lőrinc ellen egy újságkihordó asszony, de Leirer még mindig tagadja, hogy a gyilkossághoz köze volna. Egyes vélemények szerint ez a vallomás lesz az apa sorsára nézve döntő jelentőségű. Az újságkihordó asszony a rendőrségen azt vallotta, hogy határozottan emlékezik arra, hogy a Leirer Amália lakásán talált legutolsó Pester Lloydot az ajtón keresztül Leirer Lőrinc vette át tőle. Ezt az újságot pedig már felbontatlanul találták, tehát bizonyos, hogy azt Leirer Amália már nem olvasta, mert halott volt. Megállapították, hogy a meggyilkolt leány szenvedélyes újságolvasó volt és így a lapot feltétlenül átnézte volna, ha a kezébe kerül. Leirer Lőrinc a lakásán tartott házkutatás ideje alatt rendkívül ideges és nyugtalan volt, míg amikor arról értesült, hogy a házkutatás nem produkált érdemleges eredményt, sokkal nyugodtabb lett. Leirert most a rendőrség 200. számú cellájában, az úgynevezett „uri foglyok” cellájában, őrzik. Leirer azt kívánta, hogy küldjenek hozzá papot, mert győnni akar. A nyomozást vezető azonban egyelőre

megtagadta a kérés teljesítését, mert az esetleg lelki megkönnyebbülést okozna Leirer Lőrincnek, a cél pedig az, hogyha csak ugyan ő követte el a gyilkosságot, megtörjék a lelkét és rábíráják a vallomásra. Mikor közölték vele a határozatot, idegesen válaszolta:

— Már győnni sem hagyják az embert. Embertelenség, kegyetlenség!

Leirer Lőrinc ellen különben ügyészi vádindítvány készül, a mely holnap lesz készen és ugyan csak holnap kísérik át az ügyészségre kihallgatás végett. Csak most derült ki, hogy Leirer Amália halálosan szerelmes volt egy hevesmegyei szolgabíróba. Iker-nővére, Leirer Hermína egy hevesmegyei dúsgazdag szőlőbirtokoshoz ment feleségül és nemrégiben meghívta magához Leirer Amáliát. Itt megismerkedett a szolgabíróval, akibe halálosan beleszeretett. A hevesi szolgabíró el is jegyezte Amáliát, aki ezzel menvasszony lett. A szolgabíró meglátogatta Pesten is Amáliát s itt azonban feltárult előtte a Terézkerületi „Bébi” titka. Megtudta, hogy kitartott nő. Erre kijelentette a halálsápadt Amáliának:

— Szeretőnek szívesen megtartom. De asszonynak... feleségnek... azt ugye nem le-

het... már becsússzon meg... ezt csak maga is megéri...

És a parti még a múlt év őszén visszament, de Amália ezt a szerelmet haláláig ápolgatta magában.

Gyógyítható a rák.

Insulinbevezetéssel védekeznek a borzalmas betegség ellen.

(Bécs, március 5.) A bécsi Orvosok Társasága legutóbbi ülésén rendkívül érdekes és a rákbetegség gyógyítása terén korszakalkotó kísérletről számolt be Silberstein Frigyes ismert osztrák egyetem tanár, a kitzinói kísérleti kutató. Silberstein tanár kísérleténél azt az alapeszmét vetette fel, amelyet Warburg Ottó német biokémikus állapított meg, hogy a ráksejtek nagyobb mennyiségű szőlőcukrot szívnak fel, mint amennyi a normális szövetnek szükséges. Ezáltal az orvosi kutatás homlokterére a rák és az emberi test cukorkiválasztása közötti összefüggés lépett. A tanár kísérleteire insulint használt és azt kutatta, hogy ennek a cukorbetegségre specifikusan ható szernek milyen a hatása a rákbeteg-szövetekre. Gyakorta kátránnyal kent be egereket, amelyek az ilyen börtörtetés eredményeként tudvalevőleg teljesen ugyanolyan csomókat kapnak, mint a rákdaganatok. Kiderült, hogy az ilyen rákos egerek sokkal érzékenyebbek az insulinnal, mint az egészséges egerek. Silberstein tanár megállapította, hogy állandó insulin-injekció hatása alatt ezek a rákos daganatok a kezelt állatoknál vagy igen lassan, vagy egyáltalán nem fejlődnek ki. Ha az állatok testéből kivágja a rákos daganatokat és azután inzulin kezeléssel veti alá azokat, sikerült elérnie, hogy az így kezelt egerek 50 százalékánál a csomók egyáltalán nem fejlődtek ki újból és az egerek teljesen rákmentesek lettek.

A nagy feltűnést keltő elbárást végighallgatták a bécsi tudományos világ előkelőségei, közöttük Neumann, Wenkebach, Fiselberg, Lorenz, Eppinger, Ehrmann ismert tanárok is és a tudós Silbersteint meleg óvációban részesítették. A bécsi tanárnak három év óta tartó kísérleteinél tevékeny segítő társai voltak Révész Tibor és Freud János magyar orvosok, akik a numerus clausus miatt nem tanulhattak a budapesti egyetemen és Bécsben szerezték meg diplomájukat. A bécsi tudományos kritika a két fiatal magyar tudóst is elismerésben részesíti.

MULATSÁG

— Gencsyné jelmezestélya márc. 7-én az aradi Fehérkeresztben.

— Kifogástalan műsorral és rendezésben fog megisméltetni az Aradi Polgári Jótékony Nőegylet ezidei második műsoros teadélutánja f. hó 8-án a Fehér Kereszt nagytermében. Kezdeté ezen minden tekintetben nagyszerűnek ígérkező mulatságnak délután 6 órakor, mikor is a műsor veszi kezdetét, mely után a legfinomabb ételek lesznek a tea mellé szervirozva és a legkitünőbb italok fognak a közönség rendelkezésére állani. Majd kezdetét veszi a tánc, mely szenvedélynek reggelig áldozhat minden táncoló. Belépti díj a vonatkozó adókkal együtt 50 lej

SZÍNHÁZI
MŰVÉSZET

Balogh Böske — budapesti primadonna.

Harmencmillió gázsit ígérnek neki egy hónapra.

Balogh Böske az aradiak volt dédelgetett primadonnája, aki most Szendrey Mihály marosvásárhelyi társulatánál vendégszerpel nagy sikerrel, valószínűleg rövidesen itthagya az erdélyi színpadokat, ahol olyan meleg szeretettel vette körül a közönség. A kiünö művész, szerződési ajánlatot kapott a budapesti Trocadero színházról, amely 30 millió koronát kínál neki havonta egy most színrekerülő revü főszerepének az eljátszásáért. Ezen kívül ajánlatot kapott Sebestyén Géza direktortól is, aki télen Miskolcon, nyáron pedig Budapesten a Krisztinavárosi színházban akarja játszani a stílusos szubrettet. Balogh Böske még nem határozott az ajánlatok fölött, egyelőre visszatartott Vásárhelyre, ahol folytatja nagyszerű vendéglátó-kait és csak ennek befejezte után bocsátkozik tárgyalásokba a budapesti direktorokkal.

Az aradi színház heti műsora. Szombaton délután 4 órakor: Nótás kapitány, operette, Róna Dezső vendégfellépivel; este fél 9-kor: Casanova, operette, Premierbérlet 11. Vasárnap délután fél 3-kor: Obsitos, népszimnű. Fél 6-kor: Fekete-fehér, vígjáték-bemutató. Fél 9-kor: Nótás kapitány, operette, Róna Dezső vendégfellépivel.

Az aradi Thália-kabare műsora. Szombaton bál miatt nincsen előadás. — Vasárnap délután fél 6-kor olesó helyárrakkal: Hotel Splendid. Este 9-kor rendes helyárrakkal: Hotel Splendid. — Szólók, tréfák, bluetek. — Kezdeté 9 órakor. Jegyek előre válthatók d. e. 11—1-ig és este fél 8-tól.

Az aradi filharmonikusok hangversenye. Az aradi filharmonikusok ma este a Kulturpalotában tartott zenekari hangversenyükkel ismét olyan hatalmas és értékes kulturális munkát végeztek, amelyért minden dicsőretnél megérdemelnék. A fuvósokkal kiegészített zenekar grandiózusan szép és súlyos programot adott olyan tolmácsolásban, amely akármelyik metropolis legkülönböztetenebb zenekarának is dicsőretnél válnék. Beethoven VII. szimfóniája, Goldmark „Scherzo“-ja, Massenet „Scènes pittoresques“-je és Mozart „Varázsfuvola“-jának nyitánya lelkes ünneplést eredményeztek a zenekar és Müttermüller József karmester számára, aki lendülettel vezényelt és erélyes kézzel vezette a zenekart. A hangversenyre a közönség sajnos, csak félig töltötte meg a nagytermet. (b. i.)

Hegedüs Gyula otthagya a budapesti Vigszínházat. Budapestről táviratozzák: Hegedüs Gyula majdnem egész művészi pályáját az országos Vigszínházzal és most mégis hűtlen lett a Vigszínházhoz. Hetekkel ezelőtt a Városi Színházhoz akart elszereződni Hegedüs, de akkor a Vigszínház igazgatójának ezt sikerült megakadályozni. — Most azonban a Renaissance színház igazgatójával megegyezésre jutott és új szerződése értelmében a jövő szezontól már játszik

Jövő héten lesz döntés a román-német
konfliktusban.

Bucurestből jelentik: Illetékes helyről közlik, hogy a kormánynak elhatározott szándéka a Németország és Románia között tartott konfliktus megértő elintézése. Mindazonáltal a kormány csak a jövő héten szándékozik dönteni, hogy elfogadja-e Németország ama javaslatát, amelyben a Népszöveget kívánja döntő bírónak megtenni a vitás problémákban.

Ötszáz magyart kiutasítottak
Jugoszláviából.

A jugoszláv kormány különös telepítési akciója.

(Budapest, március 5.) A jugoszláv belügyminiszter rendeletet adott ki, amellyel Horgos község 300 színmagyar lakóját kiutasította Jugoszlávia területéről. Horgoson tegnap délelőtt dobolták ki a rendeletet és az állomáson is megkezdtek a vagonok összeállítását, amelyeket Szeged felé irányítottak. A szolgabírósa kihirdette, hogy a kiutasított magyaroknak három napon belül el kell hagyni az ország területét. A jugoszláv hatóságok benszüllött szerbokat akartak a számlázott magyarok helyére telepíteni és

ezek már el is indultak, hogy birtokba vegyék az elhagyott házakat. A kiutasított magyaroknak ma reggel kellett volna Szegedre megérkezni, de a magyar hatóságok értesítették a jugoszlávokat, hogy a kiutasítottakat semmi körülmények között sem engedik át a határon. Erre az utolsó pillanatban megérkezett a jugoszláv belügyminiszter újabb rendelete, a mellyel 1926. január 1-ig felfüggeszti a kiutasító rendelet végrehajtását. A kiutasítás végleges visszavonása érdekében a magyar kormány intervenálni fog.

Taxik lesznek Aradon.

Bérekocsisok panasza a viteldij miatt.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi bérekocsis ipartársulat vezetősége ma délelőtt küldöttségileg kereste fel dr. Robu János főpolgármestert és a maximális bizottságnak, a bérekocsis tarifákat megállapító döntése ellen panaszt tettek. A bérekocsisok súlyos sérelemnek látják azt, hogy most, amikor mindennek emelkedik az ára, a tarifákat lecsökkentették a bizottság. Hivatkoztak arra, hogy a zab és a szén ára csaknem duplájára szökött fel, rövid idő alatt ezzel szemben a viteldijak alig néhány százalékkal drágábbak. Hajlandók belemenni abba, hogy a város vezetősége kerületekre ossza a város területét és kerületenként szabja meg a bérekocsistarifát. Dr. Robu János főpolgármester kijelentette, hogy a ki-fogásaikat írásban adják be az ár-megállapító bizottságnak és ha sérelmeiket a bizottság jogosnak tartja, feltétlenül nyújtani fog helyzetükön. A város vezetősége, különben már régebben tárgyalásokat kezdett egy temesvári céggel, amelyik taxaméterekkel szerelné fel az aradi bérekocsikat. Ha a tárgyalások eredményre vezetnek, a bérekocsisok és a közönség érdekei is védve lesznek.

— Felmentés az áruhalmozás vádjá alól. Az aradi járásbírószágon Zih József táblabíró ma Turteitaub és Löbl vulkáni exportcég ügyét tárgyalta. A rendőrség feljelentést tett ellene áruhalmozásért, mivel a cégnek Aradon Pollák Armin aradi kereskedő raktárában félvagon foghagyománya volt elhelyezve. A cég azonnal védekezett, hogy az árut export célokra küldte ide, azonban nem volt képes exportvaggont kapni és addig míg a szállítás lehetségessé válik, kénytelen volt Aradon elhelyezni. Mivel a tárgyaláson beigazodott, hogy a vulkáni cégnek engedélye van az áru exportálására, a járásbírószágot felmentette a vád alól,

HIREK

Esik a hó...

A hetek óta tartó kellemesen enyhe, koratavaszi időt hirtelen zord időjárás váltotta fel. Tegnap még derűsen sütött a nap, a bál-rabák már kabát nélkül merészkedtek ki a korzóra, mára pedig már gyorsan elolvadó hópehelyeket fujt a márciusi szél a kápruill arcokra. Szégyenszemre ismét elő kellett venni a naitalinba tett telikabátokat és bundákat. Ismét körül kellett borítani a nyákat a salakkal és jól fel kellett tünni a kabát gallérját, mert az influenzának és a spanyolnak ilyenkor van aratása és könnyen ágybadónt az időjárásal kacérkodókat. A kalendáriuscsindlók mind megegyeznek abban, hogy március felelte tréfás hónap. Szeszélyesebb minden szépesszönyvű. Ma még biztatón ránkmosolyog, de holnap már kegyetlenül ránkfordul és a tegnapi optimizmusré ma esetleg esővel, hóval vagy jéggel felel. Nem is veje tréfáld. A tul-enyhe január és február után szinte várni lehetett, hogy még egy kis utóélhez is lesz szerencsénk. Most elérkeztünk ehhez a szerencséhez. A kandallókban ismét felgyul a számlázott tilz és a fakereskedők titkon tohászt küldenek az égbe: Uram, add meg a mindennapi hidegimmet!

— Román és magyar megyék tárgyalás. A román-magyar vegyes bizottság, amint azt már megirtuk, elutazott Oradea-Marcra, hogy ott folytassa a bucaresti pénzügyi egyezmény értelmében a megosztott vármegyék vagyonának a likvidálását. Március 16-án a román-magyar megyei bizottságok ülnek össze tanácskozássra az aradi prefektúrán, hogy a megyei vagyonok likvidálásáról tanácskozzanak. Az aradi megyei bizottság tagjai Georgescu János prefektus és dr. Lázár Agost alispán, a szomszédos magyarországi megyék delegátusait még nem jelezték. Ezután a tanácskozás után a községi bizottságok munkájára kerül a sor. — A vegyes bizottság fővább végzi munkáját és rövidesen be is fejezi. A hatóságok elhatározták, hogy a bizottságot távozását előtt nagy ünneplésben részesítik.

— Fizetésemelés a városi tisztviselőknél. Régen várt, de mégis meglepetést keltő öröm érte ma délelőtt Aradváros tisztviselőit. Már hónapokkal ezelőtt megszavazta a kormány az állami tisztviselők drágasági pótlékát, amely a törzsfizetéseknek és a lakbérének 30 százalékát teszi ki. Törvény szerinti a városi közigazgatási tisztviselők, az állami tisztviselőkhöz hasonló javadalmazásban részesülnek. Aradváros szintén megszavazta a drágasági pótlékot, amelynek jóváhagyása ma érkezett meg Aradra. A város vezetősége azonnal intézkedett, hogy a fizetésobbletet kiösszák a hivatalnokok között, ami még a délelőtti folyamán a tisztviselők nagy örömeire meg is történt.

— Március 15-én kezdődnek meg az adófelelbeszések. A pénzügyigazgatósághoz ma rendelet érkezett a pénzügyminisztériumtól, amely szerint az adófelelbeszési tárgyalásokat március 15-én meg kell kezdeni. A pénzügyigazgatóság most teszi meg az intézkedéseket a felelbeszési bizottságok összeállítására.

Papír és írószerek

Sándor Hirtapirodában, Arad. 10199

— Jorga Miklós — disz doktor. Bucurestiből jelentik: Jorga Miklós dr. a frankfurti egyetem disz doktorának választották meg.

— Zenetiltalom pénteken. A rend őrprefektúra rendelkezése pénteken este — nagydíjt első péntekjén — a színházban, kabaréban és moziban nem tarthatók előadások, a kávéházakban és vendéglőkben a zene tilos.

— Szabadlábrahelyezett kommunista vezeték. Bucurestiből jelentik: Marculescu és Luca kommunista vezetékét, akik mint ismeretes, a rendezett éhségstrájkok kezdeményezői voltak, ma szabadlábra helyezték. — Szabadonbocsátásukat az ügyészség rendelte el, az eljárás azonban tovább folyik ellenük.

— Orvosok katonai rangja. Arad vármegye főorvosi hivatala a hadkiegészítő parancsnokság (Cercul de recrutare) megkeresésére közli: Mindazok az orvosok és gyógyszerészek, akik még hatvanöt éves korukat be nem töltötték és akik a volt osztrák-magyar hadseregben katonai ranggal bírtak, kérjék a román hadügyminisztériumtól előbbi rangjukat és beosztásukat. Az erre vonatkozó kérvényt a legrövidebb idő alatt az aradi hadkiegészítő parancsnoksághoz kell benyújtani. A kérvényhez mellékelendők: a személyi adatokat feltüntető iv (lista persónala), amit készen lehet kapni, a volt katonai rangot feltüntető magyar vagy német igazolvány, román honosági bizonyítvány, a diploma hiteles másolata, születési bizonyítvány, nyilatkozat, hogy az illető lemondott valamilyen idegen állampolgárságról és nyilatkozat, hogy a kérvényező 1918. november 1. óta hol és milyen minőségben működött. Szükséges még ezenkívül orvosi bizonyítvány, amit a hadkiegészítőnél levő katonai orvos állít ki. A kérvényeket mindenkinek személyesen kell a várba bevinni.

— A vak ember börtömben halál. Budapestről táviratozzák: Hódmezővásárhelyen Rózsa János tanári gazdálkodó felment háza padlására, meggyújtotta maga körül a felhalmozott szalmát és felakasztotta magát a gerendára. Mire az esetet észrevették és eloltották a tüzet, már csak megszenesedett holttestét találták. A gazdálkodó azért lett öngyilkos, mert évek óta egyre erősödött szembaja következtében most teljesen elvesztette látását.

— Főtárgyalásra kerül az aradi gyermekkorházi gondnok ügye. Még élen emlékeztetésben van az aradi községnek Alexandrescu aradi gyermekkorházi gondnok nagyarányú sikkasztása, amellyel az államot és a kórházat nagy összeggel károsította meg. — A sikkasztó gondnok ügyében Orezeanu Romul aradi vizsgálóbíró ma fejezte be a vizsgálatot és a szükséges kihallgatásokat és az aktákat az aradi ügyészséghez terjesztette be. Az ügyészség a közeli napokban készíti el a vádiratot, úgy, hogy az ügy rövidesen tárgyalásra kerül.

LUCY DORAINÉ
szerepel
az aradi Apollo
Mámore
e. műsorában.

Vasutassztrájk Németországban.

Drezdából táviratozzák: A vasutások ma sztrájkba léptek és ennek következtében a forgalom szünetel.

Kenyértelen napokat rendelt el a kormány.

Hogyan segítenek a mindinkább fenyegető kenyérláhiyon.

(Bucuresti, március 5.) Ma délelőtti minisztertanács volt, amely behatóan foglalkozott a gabonahiány következtében beállott új helyzettel. Az új gabonarezsim a rozsot és árpát elsőrendű közszükségleti cikknek deklarálja és ezért ennek a két gabonaneműnek az exportálását is megtiltja. A minisztertanács felhatalmazást adott a városi tanácsoknak, hogy az évszázados lisztet rozsral árpával,

burgonyával és kukoricával keverjék. Az ilyen kenyerek gyártását külön rendelet fogja szabályozni. Ezenkívül felhatalmazták még a városi hatóságokat arra is, hogy a szükséghez képest hetenként egy kenyértelen napot is rendeljen el, amelyen sem sütni, sem pedig kenyeret eladni nem szabad. A kenyértelen napon csak kukoricakenyeret szabad fogyasztani.

— Restaurálják a timisoara-erzsébetvárosi templomot. A temesvári-erzsébetvárosi római katolikus lakosság körében erős mozgalom indult meg, hogy az erzsébetvárosi katolikus templom restaurálására s egyes hiányzó tárgyainak beszerzésére nagyobb összeget gyűjtsenek. A lakosság egy része már meg is indította a gyűjtést és valószínű, hogy a szükséges összeg rövid idő alatt összegyűl.

— A pénztárosleány titokzatos kalandja. Különös eset foglalkoztatta ma a timisoarai rendőrséget. Baumgartner Irma egy erzsébetvárosi üzlet pénztárnoknője ma reggel nem jelentkezett az üzletben és amikor otthon keresték, ott viszont kijelentették, hogy rendes időben elment hazulról. A mikor még a délelőtti folyamán sem jelentkezett szolgálatra, főnökei a titokzatos eltűnéséről jelentést tettek a rendőrségnek. A rendőrség kutatást rendezett az irodában a leány íróasztalánál és egy levelet találtak, amelyben a leány bejelentette, hogy öngyilkos lesz. Elhatározását azzal indokolta meg, hogy pénztáránál 9000 lej hiány van. A rendőrség megindította a nyomozást. Ma délután aztán váratlan fordulat történt, a leány mindenki meglepetésére bement az üzletbe. Ott elmondta, hogy meggyőződte a dolgot: nem lesz öngyilkos a szeretne visszalépni a szolgálatba. A tulajdonos azonban ebbe már nem egyezett bele és kívánságára az eljárást folytatják a pénztárosnő ellen.

— A fegyverkező szovjet. Moszkvából jelentik: Frunza, az orosz hadsereg új főparancsnoka kiáltványt tett közre, amelyben felhívja az orosz nép figyelmét erre, hogy a szovjet hadiipar fejlesztése csak az orosz nép békéjét biztosítja. A kiáltvány figyelmeztet arra is, hogy Oroszország a reakciós Európában csak úgy élhet biztonságban, ha minden hadianyagot az ország területén állítanak elő.

— Öngyilkos amerikai bankférfi. Newyorkból táviratozzák: Necher, az Aquitable Trust Company alelnöke ma öngyilkos lett. Intézete a tíz amerikai legnagyobb pénzintézet között foglal helyet. Necher névét Európában főleg a francia, a német és a magyar kölcsöntárgyalásokkal kapcsolatban ismerik, amelyek folyósításában Necher is részt vett.

— Az adókvetó-bizottság szenzációs határozata. Mint értesülünk, az adókvetó-bizottság kétszeresére, sőt háromszorosára emelte fel az aradi női divíziókon terüli adóját, ami az Aviva-bálnak köszönhető váratlan üzleti fellendülésben leli magyarázatát. Ugyanis az aradi szocietas legelőkelőbb hölgyei elhalmozták őket szebbnél-szebb, ötletesnél ötletesebb jelmezek megrendelésével, melyeket az Aviva-lányok szombaton est, a Központi-szállodában rendezendő purimi jelmezes bálján mutatnak be. Így érthető, hogy a rendezésért valószággal megostromolták jegyekért, mert a bál, az eddigi jelek szerint, az idény legsikerültebb és legnívósabb jelmezes bálja lesz.

Császárnő ibolyái

RAQUEL MELLER-rol
a főszerepben
szombaton utóljára
az aradi URÁNIA-ban

— Hársorsolás Salont-Mareu (Nagyszalontán) Str. Metianu (Kölesér-u.) 42. sz. 250.000 lej értékű, sárok magánház, fűszerüzlettel, két szobás lakással, jó melléképületekkel, közlegyűző jelenlétben f. évi április hóban hársorsolás után eladásra kerül. Egy sorsjegy ára 250 lej, kaplato Gyórfy „Mures” irodájában, Arad.

Pénteki bűt miatt nincs előadás

az aradi
Apollo és Uránia
színházban.

— Ertesítés. Az aradvárosi temetőkeresztesben megkezdődtek a munkálatok. A sírok felhantolása és virágbeültetése megrendelhető az Eternitatea és Pomenirea (felső és alsó) temetőkben a felügyelőknél, kik a pénz beszédessel is meg vannak bízva.

Újabb zavarok a Konkordátum körül.

Bucurestii lapok furcsa híresztelése.

(Bucuresti, március 5.) A román kormány már több ízben megkísérelte, hogy megkösse a Konkordátumot a római szentszékekkel. Az erre irányuló tárgyalások már régóta folynak, de a végleges szerződés aláírása elé mindig gördülnek akadályok. Mindkét részen voltak hívei és ellenzői a Konkordátum megkötésének és főleg az ellenzők miatt szakadtak meg minduntalan a tárgyalások. Legutóbb ismét összeültek tanácskozni és már úgy látszott, hogy az összes vitás pontokban meg lesz a meg egyezés, amikor egyszerre és váratlanul ismét megszakadtak a tárgyalások. Szilyosbitja a helyzetet, hogy ezúttal a kifutások olyanok, hogy rövidesen újabb tárgyalás nem is lesz.

Egyes Bucurestii sajtóorgánumok most ezzel kapcsolatban fel-fűnést keltő hírt röptenek világá. Azt igyekeznek elhitetni, hogy a tárgyalásokat Csernoch János Magyarország hercegprímása hirteltotta meg, aki közbenjárta a pápánál, hogy ne kösse meg a Konkordátumot Romániával. Állítólag Csernoch kérte volna a Szentatyát, hogy csakis akkor járuljon hozzá a Konkordátumhoz, ha a magyar panaszokat orvosolják. A román kormány, amikor értesült a magyar hercegprímás intervecciójáról, azonnal tiltakozott az ellen a Vatikánál és kijelentette, hogy Magyarország beavatkozását nem tűrheti és vagy a román állam tiszta érdekeit tartják szem előtt az egyezmény megkötésénél, vagy pedig teljesül megzakitt minden tárgyalást a Vatikánal.

LUCY DORAINÉ

szerepel
az aradi Apollo
Mámore
e. műsorában.

MOZAIK

xx Ma pénteken nincs előadás az aradi mozgósínházban.

xx Hotel Potemkin Filmbemutató szombaton az aradi Apollóban. Sydney Garrick amerikai író világhírű műve nyomán készült a „Hotel Potemkin” vagy „Az utolsó óra” című nagyarányú filmdráma, amelynek Jean Angelo, a nagy francia művész a főszereplője. A nagyszabású film szombattól hétfőig szerepel az Apollo mozgósínház műsorán. Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx Szombaton vetíti utóljára az aradi Uránia a „Császárnő ibolyái” című filmremekét. Az Uránia nagy sikerrel mutatta be legújabb műsor-darabját, amely megható egyesítés a harcias hangulatu történelmi dráma és a lélekre ható, megindító szerelmi történetnek. Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

Közgazdaság.

Zürichben 2.60, Párisban 9.65 a lej kurzusa.

HELYI VALUTAÁRAK. (Március 5.) Francia frank 10.50, svájci frank 39, dollár 201, angol font 965, dinár 3.15, lira 8.40, szokol 5.90, márka 49, osztrák shilling 28.50, magyar korona 350. — **Kifizetések:** Páris 10.50, Zürich 39.20, Newyork 203.50, London 970, Belgrád 3.30, Milánó 8.20, Prága 6.02, Berlin 49.20, Bécs 29, Budapest 350.

ZÜRICH TÖZSDENYITÁS.

(Márc. 5.) Berlin 1.238347, Amsterdam 207.55, Newyork 520.25, London 2480, Páris 26.55, Milánó 20.90, Prága 15.42.50, Budapest 0.0072, Belgrád 8.37.75, **Bucuresti** 2.60, Varsó 0.00010025, Bécs 0.00733750.

ZÜRICH TÖZSDEZÁRLAT.

(Március 5.) Berlin 1.2367, Amsterdam 207.60, Newyork 520.12.50, London 2479, Páris 26.50, Milánó 21, Prága 15.44, Budapest 0.0072, Belgrád 8.35, **Bucuresti** 2.57.50, Bécs 0.007330.

A ZÜRICH UTÓTÖZSDÉN a lej 2.60.

BUCURESTI TÖZSDEZÁRLAT.

(Március 5.) **Kifizetések:** Páris 10.37, London 966, Newyork 201.50, Milánó 8.15, Zürich 39, Bécs 29, Prága 6.02. — **Valuták:** Napoleon 745, aranymárka 48, leva 1.35, török lira 1.03, angol font 955, francia frank 10.50, svájci frank 38, drachma 3.25, dinár 3.20, dollár 199.50, lengyel marka 0.00037, osztrák korona 0.002850, magyar korona 0.002750, szokol 5.90.

BUDAPESTI ÉRTÉKTÖZSDEZÁRLAT.

(Március 5.) Magyar Hitel 401, Osztrák Hitel 149, Salgó 552, Rima 144, Ganz-Danubius 2.700, Kőszén 2.975, Kereskedelmi Bank 1.165, Schlick 40, Cukor 2.270, Csáky 7 és fél, Ofa 465, Hazai Takarékpénztár 2.800, Szlavonia 65 egynegyed. (A számok ezrekben értendők.)

A MAGYAR NEMZETI BANK HIVATALOS ÁRFOLYAMA.

(Március 5.) Prága szokol 2126—2146, Belgrád 1163—1171, dinár 1143—1165, Newyork 72.360—72.790, dollár 71.910—72.540, Páris frank 3691—3715, **Bucuresti lej** 358—360, Milánó lira 2915—2933, Bécs osztrák korona 102—120.60, London font 345—347.000.

A budapesti tenyészállatvásár.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a szokásos díjazással és gépkiallításal egybekötött országos tenyészállatkiállítást és vásárt folyó évi március hó 21-én és 22-én rendezi Budapesten az új tenyészállatvásártelepen, amelyen a legkiválóbb tenyészetekből kb. 500 drb. szarvasmarha, 1000 drb. juh, 1200 drb. sertés és 400 drb. baromfi kerül bemutatásra és eladásra a legkülönbözőbb fajtákból. Magyarországból a tenyészállatok kivitele teljesen szabad. A román kormány részéről Constantinescu tanár küldetett ki

„Erős-kéz” politikát akar Törökország.

Angorból táviratozzák: Fethy bej miniszterelnök bukása Kemal pása személyes intervenciójára történt. A kormánypárt 11 óra hosszat tartó vita után az „erős kéz” politikája mellett döntött és ez Fethy bej lemondását vonta maga után, aki nem egészen helyeselte ezt a politikát.

Kormányzósértéssel vádolják

Andrássy Gyulát.

Legitimista-támadás Horthy Miklós ellen.

(Budapest, március 5.) A magyar nemzetgyűlés ülésén Gaál Gaszton nemzetgyűlési képviselő a költségvetési vita keretében bonckés alá vette az állami budget egyes rételeit. A képviselő kritikai felszólalásában kitért a kormányzó udvartartására is és hangsúlyozta, hogy a kormányzó udvartartás körül nagy pazarlás folyik, miért is ezen a téren is a „leépítés” szükségességét hangoztatta.

A parlamenti felszólalás kapcsán g.óf. Andrássy Gyula lapja, a legitimista **Magyarság** hosszú vezércikkben és ezenkívül egy másik közleményben is foglalkozott a kormányzó udvartartásának kérdésével. A cikk megállapította, hogy Gaál Gaszton sohasem tartozott a destruktív elemekhez és csak a közérdeket kívánta előmozdítani, amikor udvartartásának minimumra való redukálását sürgette.

A cikk megjelenése utáni napon a fajvédők lapja, a **Szózat** éles támadást intézett a **Magyarság** ellen. A **Szózat** vezércikkében

sajnálattal állapította meg, hogy veszélyben forog a budaörsi események hullámainak elcsendesése után a közjogi kérdések ki- kapcsolásával létrejött keresztény egység és sulyosabban elítélte a **Magyarság** cikkét. Azt is állította a **Szózat**, hogy a **Magyarság** cikkében rejlő támadás nem egyéb a legitimista körök s főként Andrássy Gyula machinációjánál, aki minden alkalmat megragad **Horthy Miklós** kormányzó elleni személyes támadásra.

A budapesti ügyészség is így találta, hogy a **Magyarság** cikkének hangja túllépi a jogos kritika határát, mert a költségmegtakarítást ürügyül használja fel a kormányzó elleni személyes éli támadásra és ezért a ap ellen kormányzósértés címén megindította az eljárását.

A **Magyarság** felelős szerkesztője, Mültay István dr. bejelentette, hogy a cikket a lap főmunkatársa, Pető Sándor dr. írta, aki a bennfoglaltakért vállalja a büntetőjogi felelősséget.

a tenyészállatvásár tanulmányozására. A tenyészállatvásárra felutazók a magyar vasutakon ötven százalékos menetdíj-kezdve- ményt élveznek, mely kedvezményes vasuti utazásra jogosító igazolványt az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Budapest, IX. Köztelek-ucca 8. kívánatra bárkinek megküld.

— **Működési engedélyek.** Bucarestből táviratozzák: A Comisia Economica Speciala legutóbbi ülésén a következő temesvári pénzintézetek és iparvállalatok részére adott működési, illetőleg alaptőkeemelési engedélyt: Pronner Almin cipőgyára működési, Első Bányási Ezüstáru gyár működési és alaptőkeemelési; „Timisana” Gazdasági és Hitelintézet R. T. alaptőkeemelési, Deutsch & Co. börgyára működési, Caverna Aszfaltipari R. T. alaptőkeemelési, Kandia Cukorka és Bonbongyár R. T. alaptőkeemelési engedélyt kapott.

Megbocsátás — 500 lejért

Amikor a gyepmester kutya helyett a sintersegédet veri fejbe.

(Saját tudósítónktól.) Humoros tárgyalás volt ma az aradi járásbíró- ságon. A per két szereplője az aradi gyepmester és segédje volt. A nézet- eltérés egy kutya miatt keletkezett. Házy József gyepmester parancsot adott ki nemrég segédjének Udvari Istvánnak, hogy vezessen eléje egy kutyát. A segéd azonban erre nem volt hajlandó és szitkozódni kezdett. A mester magára vette a szidalmakat, dühös lett és elővette azt a dorongot, amellyel a kutyákat szokta agyonütni és ez esetben segédjét ütötte ugy fejbe, hogy elterült a földön. Udvari ezért feljelentést tett a járásbírószágon mestere ellen. A mai tárgyaláson Udvari kijelentette, hogy nem a mesterre értette a reprodukálhatatlan szidalmakat, hanem a kutyára és nem tehet róla, ha a mester magára vette. Egyébként elmondta, hogy a fejsebe azóta begyógyult és különben is Házyval már 500 lej fájdalomdíjban egyeztek meg. Ezért kérte Zih József táblabíró, hogy ne büntesse meg a mestert. A kérelem azonban nem volt teljesíthető és mindkét fél elkeseredésére Házy Józsefet 500 lej fő- és 100 lej mellék- büntetésre ítélték.

LUCY DORAINE

szerepel az aradi Apollo **Mámore** o. műsorában.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Felelős szerkesztő: **REINY JÓZSEF**

Csalás — hóval.

(Innsbruck, március 5.) A téli sportok ujabban meghódították egész Európát. Nem csoda tehát, hogy a vendégváro külföldi — különösen a stájer, meg a tirol üdülőtelepek — hangzatos hójelen- tésekkel árasztják el a német saj- tót akkor is, ha vidékükön nincs semmi hó. Az idén ugyanis a Semmering, Stájerország, sőt még Tirol egy részében sem esett hó, a jól hangzó Schneeberichten azon- ban ennek ellenére is megjelentek a lapokban. Egy angol turistatár- saság, amely Innsbruck környé- kére utazott, mert az ottani téli üdülőhely jelentése szerint negy- ven centiméteres hó fekszik a domboldalakon, panasszal és kár- térítési perrel fordult az inns- brucki törvénytörvényekhez azon a ci- men, hogy becsapták, mert a Winterkurort melletti hegyek tö- kéletesen csupaszok, szó sem le- het tehát sielésről, vagy szánká- zásról. Az angol turisták teljes utiköltségük megtérítését kérik, hogy a Tiroler Landesverkehr- samt elrettentő példát statuáljon egyes hamis hójelentésekkel ma- nipuláló üdülőtelepek részére

NYILTTÉR.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

ÉRTESETÉS.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, miszerint oszemeze árú

HENTES ÜZLETEMET

házámba, Arad, Str. Cogalniceanu (Mikes Kelemen-ucca) 52. sz. alá

HELYEZTEM ÁT

ahol naponta reggel 6 órától este 8 óráig ugy mint ezeltt frissen készített és legkiválóbb minőségű csemegehen- tes árúk ugy nagyban mint kicsinyben szerezhetők be.

Kiváló tisztelettel: **ZUREK KÁROLY,** hentesmester.

1210

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik segítségkérő- nöm és anyám temetésén résztvettek, ravatalára koszorút és virágcsokro- kat helyeztek, részvétlükkel fájdal- munkat enyhíteni igyekeztek, egyben jóbarátainak, jóismerősöknek és az „Astra” gyári dalárdának hálás kö- szönetünket fejezzük ki.

Kalmár István és leánya.

1814

Financirozó társat keresek

200.000.—-lel készpénzzel vállalatom nagybővítésére.

Ájánlatokat „Bontabilis” jelizé- re Rudolf Mosse hirdető-irodába kérek

Vasuti menetjegyek és menetjegy füzetek

a bel- és külföld összes vonalaira, oda és vissza, hálókocsijegyek, hajó- jegyek, kombinált különféle osztályu jegyek, utazásra vonatkozó felvilá- gosítások közvetlenül az autori- zált kizárólagos képviselőknél

„IDET”

utazási és szállítási iroda

Arad, Str. Brațianu No. 3. (Weitzer J.-u.) Telefon 308. 825

Felvilágosítással és árnámítással az érdeklődőknek állandóan szive- sen szolgál az irodai órák alatt dél- előtt 9—12-ig, délután 3—6-ig, vasár- és ünnepnapokon 11—12-ig.

Zigotto

vigjátékok vasárnaptól az aradi Urániában

HOTEL POTEMKIN

fantasztikus film Sydney Garriok regénye után

Bánky Vilával

a főszerepben.

Szombattól

az aradi Apollóban

UTLEVELEK

vizumozását és bármilyen megbízásokat felelősség mellett naponta elintézzük. **CLUJ, TIMISOARA, BUCURESTIEN.**

Gyűjtőhelyek: 277 Weisz Péter az aradi államrendőrség mellett (Bohus-palota).
LÖBL hírlapiroda Arad. (az Apolló melletti szomszéd).
WEINBERGER cipőüzlet Pichler papírkereskedés mellett.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat az alábbiak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetésre ára hétköznap 2 lej, vasárnap 3 lej. — Vasárnapon botvél 5 lej, hétköznap 6 lej. — A vasárnapon botvél kivált szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. n. 5 óráig veszzük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 25 lej, vasárnap 30 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse.

Alkalmazás.

SZOBALÉNY uris családhoz jó bizonyítvánnyal, március 15-re felvétetik. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2000

MOZDONYVEZETŐI vagy gépészi állást keres jó bizonyítvánnyal. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1266

FIATAL szorgalmas kertész azonnali belépésre alkalmazást nyerhetnek Szabó kertészetében Páncota. 10005

ELSŐRENDŰ kereskedelmi és ipari vállalat fiatal okleveles mérnököt keres, ki a kalkulációt és a levelezést intézné. Ajánlatok „Jó jövő” jellege alatt Rudolf Mosse (Sándor hírlapirodába) Arad kértetnek. 10201

SÖRKIHORDÓ-AUSFUHRENT felvesz Oppenheimer sörraktár. Arad. Strada Eminescu 15. 1318

TARNOVA KÖZSÉG (Aradm.) jegyzőségénél az iródi teendőket jártas és a hivatalos nyelvből tökéletes, férfi vagy nő havt 2000 lei fizetés mellett állandó alkalmazást nyerhet. Ajánlatok a jegyzőséghez intézendők. 1312

HÁZMESTERPAR középkori kerestetik. Jól főzni tudó, rendszeres nő fizetésért házimunkát végez. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1321

Lakás.

INGYEN kiadó butorozott szobáját, csekély díjazásért szobát szerzek. Közvetítőiroda Arad Str. Marie Chendi No. 1-3. (volt Kőlcsey- és Batthyány-ucca sarok.) 1000

EGY kétágyas butorozott szoba férfi részére kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1317

Vétel és eladás.

HASZNÁLT könyveket előnyös áron vesz Sándor hírlapiroda Arad. 10197

TÜKRÖS MOSDÓ márvány lappal, antik ütt zsebóra, ebédle szmirna szőnyeg, ezüst evőeszközök drb. számra is, férfi ruha és felöltő ebédle és szalonberendezések, fotelok, tükrök, szekrények, kredencek, 12 személyes üveg servise, teás servisek, ezüst cukor szelence, gyermekkosci, ágyhuzatok, festmények, kézimunkák, kézi utazóbögre, dísztárgyak, antik szőlőnok, függönyök, ágyterítők stb. eladók. Arad Str. Consistorului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

ASZTALOS szerszámok, Weisz-féle kitűnő gyalupadok, facsavarok elkötözés miatt eladók. Arad, Str. Badea Cortan (Angyal-u.) 30. 15145

JÉGSZEKRÉNY, két mérleg 100 és 10 kgos és fiokos polc eladók. Arad, Str. E. R. Ciorogariu 11. sz. 1323

CLUBGARNITURA mokett, világos hálószoza és ebédle olesón eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1322

MINDENMEMU ezüst tárgyakat, szőnyeget, antik órákat és antik tárgyakat, egész szoba berendezéseket, egyes butordarabokat, dísztárgyakat stb. bizományba veszek, azok gyors lebonyolításáról gondoskodom. Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

EZERJÓFÚ GYOMORELIXIR, páratlan hatású szer gyomor- és bélbántalmak, étvágytalanság, hányinger, felfúvottság, emésztési zavaroknál. Ovakodjunk hasonló névű és kiállítású hamisításoktól. Dr. Földes gyógyszerár. Arad. 6438

Ingatlan.

BELVÁROS KÖZELÉBEN egy 3 szobás lakással átvehető három lakásos igen jó lakóház elköltözés miatt áron alul is eladó. Megbízott Borós, ügynökség. Arad, Str. Consistorului (Batthyány-u.) 9. szám. 1320

Ellátás.

URIHÁZNÁL elsőrendű házikövet kapható. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1315

500 drb. gummi kabát
900-tól 1500 Leig.

500 drb. férfi öltöny
1250-tól 2500 Leig.

500 drb. tavasszi felöltő
2300-tól 3000 Leig.

Mussay Dócsa
férfi-, fiu- és gyermek-
ruha-telepe Arad,
városi színházzal szemben.
1151

A szezon bealltával
tavasszi ruhákat, tavasszi öltönyöket leg-
jobb kivitelben tisztát és fest
Müller J. és Fia

Fióküzletek:
Arad, Strada Brațanu (Weitzer János-u.) 7.
Arad, Calea Banatului (Asztalos S.-u.) 4.
Gyártótelep: 10005
Arad, Str. Cuza Voda (Tűkőlv. l.-u.) 40.

Figyelem!

SAROKHÁZ 3 UCCÁRÁ IS
SZOBÁS SZÁLLODÁVAL
hozzátartozó 2 értékes üres telekkel,
gyár üzemmek vagy agrár üzletnek ki-
válóan alkalmas. Állomással szemben
SÜRGŐSEN ELADÓ.

Talajdoncenzál 13652
Kardosnál, Arad, Strada Eminescu I. sz.
(Deák Ferenc-ucca.)

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.
Covasint község 2 tenyészkép-
telen bikája és 2 kanja március
9-én délelőtt 10 órakor a község-
házánál tartandó árverésen el-
adatni fog. Eredménytelenség ese-
tén az árverés márc. 16-án d. e. 10
órákor ugyanott fog megtartatni.
1324 Előhírószög.

ELADOK

bérbházakat, magánházakat, üzletházakat, malmokat, földbirtokokat, szőlőket, pénzkölcsönöket betáblázásra közvetítok. Eladó bármilyen ingatlanok közvetítő-sét a legelőnyösebb feltételekkel elfogadom. 16542
HAÁSZ-iroda Arad, Strada Románului No. 5. (Zrinyi-ucca.)

F. Adolf Mosse 1272

MEGNYILTI!

Modern angol és francia uriszabóság

Állandóan nagy raktár valódi angol szövet különlegességekben!

GROSS & KLEPNER

Arad, Bulevardul Regina Maria No. 9. u. Neuman-ház l. em.

Feltűnő alkalmi birtok eladás!

100 kat. hold ur-birtok legjobb termő szántóföld 5 szobás lakóházzal holt földszelével Krásov-Szőrény megyében 1 millió leiert eladó. Értekezni lehet kizárólagos meghívottnál:
Haász-iroda Arad, Str. Románului No. 5. (Zrinyi-ucca.) 16542

Zongora hangosítást és javításokat minden esikől
MELIS, Arad, Str. N. Pampiliu (Kassa-ucca) 21. sz.
VESEK és ELADOK zongorákat

Emeletes sarok bérbház

a főté közelében elfoglalható 3 szoba, fürdőszoba lakással 1 millió leiert eladó.

Üzlethelyiség
a főposta közelében teljes berendezéssel 35.000 leiert eladó. Megbízott 16080
Uranul-iroda Arad, a főpostával szemben

PÉNZÉRT
5000 lejen feltől előnyösen gyűjtőcso-
tatheti **Ludovic Klósa,** Arad, Calea
Saguna 82. sz. pénzügyvédelmi táján.
Telefon 6-38. Válaszbélyeg. 829

Jól bevezetett elsőrendű
írógép világmárka
részére keresek
képviselőt
Arad és vidékére. Ajánlatok „S. F. 6780”
jellegre Haasentelen és Vogler r.-t. hírc-
tőjébe, Budapest, V., Dorottya-ucca M. ké-
retnek.

Központban

íródnak vagy orvosai
rendelőnek alkalmas
helyiség kiadó.
Bővebbet: Közvetítő iroda Arad,
Str. Marie Chendi No. 1-3. (volt
Kőlcsey- és Batthyány-u. sarok.)

Ma halestély

a „KÖZPONTI” étteremben Szegedi
halászlé, rántott marca, kitűnő hegyal-
jai borok, polgári árak, kiváló és
pontos kiszolgálás, előrendelés előny-
zosa. 15142
Szives partitókát kér-
Schwartz Andor, üzletvezető

HIRDETÉSEKET
bármely lap részére levezek. Híressé-
gokat discretén, eladó ingatlanok. Gé-
leteket butorozott szobákat, lakásokat
a legelőnyösebb ártat követve, lucas-
szalást gyorsan eszközöl.
„FORTUNA” (Waldauer) irók
Arad, Str. Consistorului (Batthyány-u.) 52.
(A román kuth. szomszédval szemben.)
10074

Primária orszulat Arad.
No. 5817-1925.
PUBLICATIUNE.

No. Primaria orszulat Arad,
având in vedere, că incurând vor
urma negocieri pentru aplicarea dis-
pozitiunilor art. 249 și 256, ale tra-
tatului trianon, în ce privește reme-
terea și împărțirea între noi și Sta-
tul ungar a legatelor, donațiunilor,
burselor și fundațiunilor de orice
fel și a averilor colectivităților, afla-
te actualmente pe teritoriul Statului
ungar, atunci când supușii români
și aceste colectivități ar avea vreun
drept asupra acestor fonduri.
In consecință invităm locuitorii
orașului Arad, ca intrucat sunt inte-
resati in chestiunea de față dacă au
interese in legătura cu legatele, do-
națiunile, bursele fundațiunile, fun-
dațiunile familiare, bunurile care
aparțin unor colectivități sau unor
persoane morale cii: asociațiuni, reu-
niri, casinou etc. să mențineze în
10 zile, consiliului comunal tot ma-
terialul documentar privitor la drep-
turile lor asupra bunurilor susmen-
ționate, pentru că aceste documente
să fie menținute prin consiliul comu-
nal, Ministerului de Externe.
Arad, la 5. Martie 1925. 1317
Primar:
Dr. Jean Roba.

Iz, szín és táperő az „UTIU” pótlóvá előnyel.
Képvisele: Barna Testvérek cég által, Arad, Str. Eminescu 4. :; Telefon 788

Tavaszi női felöltő, ruha, blus, jemper és alj ajdonságok megérkeztek

P L E S Z

központi ruhaáruházába Arad, a színház hátsó bejáratával szemben.

Szolid kiszolgálás!

Kérem a címre figyelni!

Dus raktáram vételkötelezettség nélküli megtekinthető. — Angol és francia szabóság. — Méret utáni rendelések pontosan eszközöltetnek. Kérem kirakataim megtekintését!

Cassa Centrală de Păstrare din Arad Societate P. A. —: Aradi Központi Takarékpénztár Részvénytársaság.

INVITARE.

CASSA CENTRALĂ DE PĂSTRARE DIN ARAD SOCIETATE pe acții va ține **a XVIII. adunare generală ordinară**

in ziua de 18. Martie 1925. la ore 11 l. a. in locale Institutului, la care conform articolor 17., 18. și 19 statute. domni acționari sunt cu stima invitati.

ORDINEA DE ZI:

1. Designarea celor doi acționari verificarea procesului verbal.
  2. Expunerea raporturilor a direcțiunii și a comitetului supraveghietor și a socotelilor finale pe anul de gestiune 1924. stabilirea bilanțului — distribuirea venitului curat și hotărâre în chestia descărcării a direcțiunii și comitetului supraveghietor.
  3. Eventuale propunerii.
- Domnii acționari cari doresc a participa la adunarea generală sunt rugați să binevoiască a depune acțiunile, ori certificatele provizorii de depunere — cari înlocuiesc acțiunile — până la orele 12 l. a. a zile 14 Martie a. c. la cassa institutului.
- Arad, la 6. Martie 1925.

DIRECTIUNEA.

Bilanț pe anul 1924. — Měrleg számla 1924. évről.

ACTIVA—VAGYON

Cassa în număr și aprov. bani străine — Készpénz-készlet és idegen pénz nemek	2,282.513 04
Capitale elocate la alte inst. de Credit — Más pénz-intézeteknél elhelyezett tőkék	405.446 63
Cambii — Váltótárca	5,134.453 50
Debitori pe cont. curent — Folyószámlai adósok	7,389.457 27
Imprumuturi hipotecare — Jelzálog kölcsönök	1,592.241 20
Efecte proprii — Tulajdon értékpapírok	857.183 —
Realități proprii — Saját ingatlanok	4,000.000 —
Efectele fondului de penziune — Nyugdíjalap értékpapírjai	61.195 —
Inventarul descris în întregime — Leltár teljesen leírva	—
	21,672.489 64

MEGHIVÓ.

AZ ARADI KÖZPONTI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG 1925. évi március hó 15-én délelőtt 11 órakor az intézet helyiségében tartja

XVIII. évi rendes közgyűlést

melyre a t. c. részvényesek az alapszabályok 17., 18. és 19-ik §-ai értelmében tisztelettel meghívattak.

TÁRGYSOROZAT:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kijelölése.
  2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésének, valamint az 1924. évi záró-számadásoknak előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása és az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása iránti határozathozatal.
  3. Esetleges indítványok.
- Azon tisztelt részvényeseket, akik a közgyűlésen résztvenni óhajtának felkérjük, hogy részvényeiket vagy az azokat helyettesítő letéti jegyeket f. évi március hó 14-én délelőtt 12 óráig az intézet pénztáránál letétbe helyezni szíveskedjenek.
- Arad, 1925. március hó 6-án.

AZ IGAZGATÓSÁG.

PASIVA—TEHER

Capital societar — Részvénytőke	3,000.000 —
Fond de rezervă — Tartalékalap	359.362 79
Fond de penziune — Nyugdíjalap	68.821 48
Fundațiunea Ludovic Csánk și dr. Ioan Singer — Néhai Csánk Lajos és dr. Singer János alapítvány	7.500 —
Depuneri — Betétek	14,945.741 78
Deposite — Letétek	79.258 58
Creditori — Hitelezők	1,318.978 51
Imprumuturi hipotecare prin cesiune — Engedménnyezett jelzálogkölcsönök	1,317.362 22
Dividende neridicate — Fel nem vett osztalékok	20.477 05
Contribuția restantă a intereselor capitalului — Be nem fizetett betét kamatadó	87.596 76
Interese anticipate — Előre felvett kamatok	152.160 —
Saldul profitului — Egyenleg mint nyereség	820.280 47
	21,672.489 64

Arad, la 31. Decembrie 1924. — Arad 1924. december hó 31-én.

DIRECTIUNEA — AZ IGAZGATÓSÁG:

Kisjolsvai SZABÓ ZOLTÁN
presedintele direcțiune — igazg. elnök.
NEUMANN HERMANN

Dr. BORSOS BÉLA

DEUTSCH KÁROLY
director general — vezérigazgató.

SZÁNTAY LAJOS

Pertru contabilitate — A könyvelésért:
GRÓB JENŐ
procurist - cégvezető, contabil autorizat.
LŐCS REZSŐ

VERBOS NÁNDOR

Acest „Bilanț” l'am asemnat cu cărțile principale și secundare și intru toate l'am aflat corect și îndeplină ordine. — Jelen „Měrleg-számlát” a fő- és mellékönyvekkel összehasonlítottuk és teljesen helyesnek és rendben lévőknek találtuk.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE — A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

TABAKOVITS EMIL
presedinte — elnök.

BOROS IVÁN

DÖMÖTÖR BERTALAN

DÖRNER JÁNOS
contabil autorizat.

Dr. NICHY LAZAR

**RAPORTUL COMITETULUI DE SUPRAVEGHIERA
ONORATA ADUNARE!**

Din onorata încredințare a Dvoastră, conform codicelui de comerț și statutelor a societății, am supraveghiat cu cea mai atențiune gestiunea institutului, raportăm cu stimă, că in toate ramurile de gestiune a institutului am găsit ordinea exactitatea cea mai strictă.

Am examinat cu de amănădu bilanțul și am constatat, că e în concordanță cu registrele de gestiune.

In baza acestora și din partea noastră îl primim și recomandăm acceptarea propunerii din raportul direcțiunii referitoare la distribuirea venitului curat de Lei 320.230.47.

In urmă vă rugăm Onorata adunare generală atât nouă, cât și direcțiunea să binevoiască a ne da absolutural din obligarea la depunere de sootscală la anul de gestiune 1924.

Arad, la 7. Ianuarie 1925.

COMITETUL-SUPRAVEGHIEȚOR:

EMIL TABAKOVITS
presedinte.

IVÁN BOROS
IOAN DÖRNER
contabil-autorizat.

BERTALAN DÖMÖTÖR
Dr. LAZAR NICHY

**A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG JELENTÉSE:
TISZTELT KÖZGYŰLÉS!**

Megtisztelt megbízásunk folytán a kereskedelmi törvény és a társasági alapszabályoknak megfelelőleg a társaság ügyvezetését az egész óven át éber figyelemmel kísérvén, tisztelettel jelentjük hogy az intézeti ügykezelés minden ágában a legszigorubb rendet és szabababóságot tapasztaltuk.

Az 1924. évi zármerleget részletesen megvizsgálván, azt minden tételben helyesen felállítva és az üzleti könyvekkel egybehangzónak találtuk.

Ezek után a magunk részéről is elfogadjuk és elfogadásra ajánljuk az igazgatóságnak beterjesztett jelentésében Lei 320.230.47 tiszta nyereség hováfordítása iránti javaslatát.

Végül kérjük a tisztelt Közgyűlést, hogy az igazgatóságot, valamint minket az 1924-ik üzletévre vonatkozó számadási kötelezettség alól felmenteni szíveskedjenek.

Kelt Aradon, 1925. január hó 7-én.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

TABAKOVITS EMIL
felügy. biz. elnök.

BOROS IVÁN
DÖRNER JÁNOS
jogelölött könyvelő.

DÖMÖTÖR BERTALAN
Dr. NICHY LAZAR

1364

Bráza y-szappanok a legjobb!

Képvisele: **Barna Testvérek cég által, Arad, Str. Eminescu 4. :-: Telefon 788.**

ILLYÉS

angol és francia női szabósága
ARAD,
Str. Eminescu (Deák F.-u) N. sz.

Készít elsőrendű kivitellebe kabátokat, contümöket, ruhákat. Ugyanott önállóan dolgozó elsőrendű varrónők felvétetnek.